

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Tomáše Langáška a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **J. O.**, zastoupeného Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Slejnická 1547/13, Praha 6, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy**, odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, se sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 9. 2018, č. j. KRPA-365979-22/ČJ-2018-000022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 11. 2018, č. j. 4 A 89/2018 - 40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichu Lechovskému, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši **4 114 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Žalobce podal kasační stížnost proti rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) ze dne 23. 11. 2018, č. j. 4 A 89/2018 - 40, (dále jen „napadený rozsudek“), jímž městský soud zamítl žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 9. 2018, č. j. KRPA-365979-22/ČJ-2018-000022, (dále jen „napadené rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím žalovaná rozhodla podle § 129 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o pobytu cizinců“), o zajištění žalobce za účelem předání podle použitelného právního předpisu EU (Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním

příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, dále „nařízení Dublin III“). Doba zajištění byla stanovena na třicet dnů ode dne omezení osobní svobody.

[2] V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobce namítal, že rozhodnutí je zatíženo vadou nepřezkoumatelnosti pro nevypořádání se se zvláště závažným zdravotním stavem žalobce. Žalovaná byla v průběhu řízení informována o tom, že u žalobce je riziko infekce a sebevraždy. Žalobce odkázal na článek 21 a 22 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (dále „příjemací směrnice“), a na § 10 odst. 4 zákona o azylu. Podle žalobce měla žalovaná věnovat péči tomu, zda žalobce není zranitelnou osobou. Žalovaná sice vycházela z informací o možné infekčnosti žalobce a hrozbě sebevražedného jednání při vyhodnocení přiměřenosti vydání rozhodnutí, ovšem již nijak předmětné informace nevyhodnotila při zvážení možnosti umístění žalobce do zařízení pro zajištění cizinců.

[3] Městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku konstatoval, že žalobce byl před zajištěním vyšetřen v Nemocnici Na Bulovce se závěrem, že je schopen zajištění. Žalobce si při tomto vyšetření stěžoval na bolest levé strany hrudníku, která trvá už dva měsíce. Uvedl, že na bolesti užívá paracetamol. Žalovaná učinila všechny možné kroky k tomu, aby zjistila žalobcům zdravotní stav a ověřila, zda žalobce je schopen zajištění, takže dodržela požadavek příjemací směrnice. Z podkladů, které měl správní orgán při rozhodování o žalobcově zajištění k dispozici, nevyplývalo, že by žalobce vykazoval známky zdravotního postižení, které by bránily jeho zajištění a následně předání. Zajišťovací zařízení bylo informováno o tom, že v případě žalobce se jedná o osobu s rizikem infekce a sebevraždy. Za těchto podmínek pak bylo možné přihlídnout ke zvláštním potřebám při zajištění žalobce. Z tohoto sdělení nevyplývá, že by žalobce trpěl závažnou chorobou nebo duševní poruchou. Městský soud poukázal na to, že řízení o zajištění neumožňuje provádění rozsáhlého dokazování. Zjišťování, které provedl správní orgán před rozhodnutím o zajištění, se za této situace soudu jeví jako dostačující a zcela respektující požadavky článku 21 příjemací směrnice. Z vyšetření žalobce nevyplývalo, že by se jednalo o osobu se zvláštními potřebami při přijetí. Informace poskytnutá z německé strany pak upozornila správní orgán, že v případě žalobce může jít o ohrožení infekcí a žalobce trpí sebevražednými sklony. Podle § 134 odst. 4 zákona o pobytu cizinců může provozovatel ZZC zajištěnému cizinci zajistit psychologické a sociální služby a další služby a věci nezbytné pro zajištění jeho pobytu v zařízení. Je tedy třeba vyjít z toho, že pokud byl žalobce v tomto zařízení umístěn, je možné mu poskytnout lékařskou i psychologickou péči, na kterou by těžko dosáhl v případě, kdyby byl ponechán na ulici. Ze správního spisu je zřejmé, že se žalobce sám na policii v ČR obrátil poté, co přicestoval, se žádostí o pomoc s tím, že nemá kde bydlet a nemá ani jídlo. Za této žalobcovy situace se potom jeví jeho umístění v ZZC i jako možnost vyřešení žalobcovy osobní situace. Městský soud proto žalobu zamítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podává kasační stížnost proti výroku I. napadeného rozsudku, a to z důvodu, který podřadil pod § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Stěžovatel trvá na tom, že napadené rozhodnutí trpí vadou nezohlednění stěžovatelova zdravotního a psychického stavu, přičemž takovou vadu nelze nahradit ani eventuálním samostatným vyhodnocením relevantní části spisu. Městský soud vyšel fakticky z vlastních úvah vyhodnocujících obsah spisu a zcela nahradil činnost žalované. Vlastní aktivitou se pokusil napravit nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, přičemž je notorietou, že takový postup akceptovat nelze. I v případě „dublinkého zajištění“ je vyhodnocení zdravotního stavu žadatele

pokračování

o mezinárodní ochranu podstatnou povinností správního orgánu, což vyplývá z čl. 21 přijímací směrnice, který je třeba chápat jako přímo účinný, bez ohledu na to, že nebyl promítnut do zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel dále cituje z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 8. 2016, č. j. 1 Azs 123/2015 - 47, z něhož plyne, že pokud by žadatel uvedl či naznačil, že trpí zdravotními problémy (např. předložením lékařské zprávy), bylo by na správním orgánu, aby aktivně dále zjišťoval, zda tyto problémy dosahují takové intenzity, že je třeba žadatele považovat za zranitelnou osobou. Přinejmenším od okamžiku, kdy se žalovaná dozvěděla, že stěžovatel je žadatelem o mezinárodní ochranu v členské zemi, měla povinnost věnovat alespoň obdobnou péči zdravotnímu stavu stěžovatele. Pouze základním posouzením zdravotního stavu je možné dostát povinností plynoucím ze článku 11, 21 a 22 přijímací směrnice. Žalovaná nijak nevyhodnotila informace týkající se psychického stavu stěžovatele, zatížila své rozhodnutí nepřezkoumatelností, a poněvadž tuto vadu nevyhodnotil ani městský soud, je třeba rovněž zrušit i napadený rozsudek. Z výše uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil výrok I. napadeného rozsudku a napadené rozhodnutí a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou, je včasná a je proti označenému rozsudku přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s. Nejvyšší správní soud následně přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a dospěl k závěru, že kasační stížnost **není důvodná**.

[7] Ze správního spisu vyplývají následující skutečnosti. Dne 28. 9. 2018 se stěžovatel dostavil na policii s tím, že přijel z Německa a neví, co má dělat, má hlad a potřebuje pomoc. Policie provedla lustraci v systému EURODAC, z něhož zjistila, že žalobce požádal na území EU o mezinárodní ochranu v Itálii a Německu. Téhož dne byl stěžovatel vyšetřen v Nemocnici na Bulovce, z lékařské zprávy vyplývá, že stěžovatel si stěžuje na bolesti levé strany hrudníku, užívá paracetamol. Stěžovatel je podle lékařské zprávy schopen umístění v policejní cele. Stěžovatel při podání vysvětlení dne 29. 9. 2018 uvedl, že Nigérii opustil před rokem a třemi měsíci. Z Nigérie odcestoval proto, že tam není práce. Přicestoval na lodi a u sebe neměl žádný doklad totožnosti. Cestoval přes Libyi a moře do Itálie, kde požádal o azyl. V Itálii byl asi rok a tři měsíce, nebyla tam práce, tak žebral. Dostával 70 eur na dva týdny. Poté pobýval asi pět měsíců v Německu a taktéž žebral. V Německu mu bylo sděleno, že musí opustit území, tak odcestoval do České republiky. Ke svému zdravotnímu stavu uvedl, že je zdravý, žádné léky neužívá a s ničím se neléčí. Bolí ho na levé straně žeber z fotbalu, který hrál v Německu. Ze sdělení z Německa ze dne 29. 9. 2018 vyplývá, že stěžovatel byl v době od 18. 12. 2017 do 25. 1. 2018 umístěn ve věznici Eichstaeet. Podle informací z vězení je u žalobce riziko infekce a sebevraždy. Dne 21. 6. 2018 bylo po žalobci v Německu vyhlášeno pátrání na národní úrovni, za účelem zatčení a vrácení zpět.

[8] Podle čl. 28 odst. 4 nařízení Dublin III pokud jde o podmínky zajištění a záruky vztahující se na zajištěné osoby, použijí se na provádění přemístění do příslušného členského státu články 9, 10 a 11 nové přijímací směrnice. Podle čl. 11 odst. 1 přijímací směrnice by „[h]lavním zájmem vnitrostátních orgánů mělo být zdraví, včetně zdraví duševního, zajištěných žadatelů, kteří jsou zranitelnými osobami. Jsou-li zajištěny zranitelné osoby, členské státy zajistí, aby byly tyto osoby pravidelně kontrolovány a aby se jim dostávalo odpovídající podpory s přihlédnutím k jejich konkrétní situaci včetně jejich zdravotního stavu.“ Podle čl. 21 přijímací směrnice „[č]lenské státy zohlední ve vnitrostátních právních předpisech provádějících tuto směrnici zvláštní situaci zranitelných osob, například nezletilých osob, nezletilých osob bez doprovodu, zdravotně postižených osob, starších osob, těhotných žen, osamělých rodičů s nezletilými dětmi, obětí

obchodování s lidmi, osob trpících závažnou chorobou, osob s duševní poruchou a osob, které byly podrobeny mučení, znásilnění nebo jiným formám hrubého psychického, fyzického nebo sexuálního násilí, jako jsou oběti ženské obrřizky.“ V návaznosti na to definuje zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, v § 2 odst. 1 písm. i) zranitelné osoby. Podle čl. 22 odst. 1 přijímací směrnice, „[z]a účelem účinného provádění článku 21 posoudí členské státy, je-li žadatel žadatelem se zvláštními potřebami při přijetí. Členské státy rovněž určí povahu těchto potřeb. Toto posouzení se zabývá v přiměřené lhůtě poté, co byla učiněna žádost o mezinárodní ochranu a může být začleněno do stávajících vnitrostátních postupů. [...]“

[9] Nejvyšší správní soud poukázal v rozsudku ze dne 14. 11. 2017, č. j. 5 Azs 223/2017 - 27, (dostupný na www.nssoud.cz) na to, že čl. 28 odst. 4 nařízení Dublin III ve spojení s čl. 11 přijímací směrnice vyplývá, že i v případě zajištění osoby za účelem přemístění podle nařízení Dublin III je nezbytné zabývat se její zranitelností - zdravotním a duševním stavem. Zároveň však připomenul, že řízení o zajištění je z časového hlediska velmi krátké a konstatoval, že „se nelze dožadovat, aby žalovaný výslovně pojednal o veškerých obecných zárukách a podmínkách zajištění, které by členské státy měly uplatňovat podle nové přijímací směrnice. Z kvalitativního hlediska nutně existuje rozdíl mezi posouzením relevantních skutečností v řízení o zajištění podle § 129 odst. 1 a 3 zákona o pobytu cizinců, oproti například dublinskému řízení, ve kterém je jednoznačně širší prostor (z věcného i časového hlediska) pro posouzení situace cizince.“

[10] V rozsudku ze dne 20. 8. 2016, č. j. 1 Azs 123/2015 - 47, který se na rozdíl od posuzované věci týkal nepovolení vstupu na území, Nejvyšší správní soud k otázce zdravotního stavu a zranitelnosti konstatoval: „Při posuzování zdravotního stavu žadatele o mezinárodní ochranu ministerstvo prvotně vychází z informací v dotazníku žádosti o udělení mezinárodní ochrany, konkrétně z odpovědi na otázku „Jaký je Váš zdravotní stav?“. Pokud žadatel uvede – jak to učinila stěžovatelka – že jeho zdravotní stav je dobrý, je logické, že správní orgán nemá důvod předpokládat jakékoliv závažnější zdravotní problémy žadatele. Pokud by však stěžovatelka uvedla či nějakým způsobem naznačila (např. předložením lékařské zprávy), že trpí zdravotními problémy, nebo by tomu nasvědčovalo vlastní pozorování pracovníků ministerstva či jiné indicie, bylo by na správním orgánu, aby aktivně dále zjišťoval, zda tyto problémy dosahují takové intenzity, že je třeba stěžovatelku považovat za zranitelnou osobu ve smyslu § 73 odst. 7 zákona o azylu. Jestliže vážnému zdravotnímu postižení stěžovatelky nic nenapovídalo, lze považovat skutková zjištění správního orgánu založená na podkladech z řízení o udělení mezinárodní ochrany za dostatečná.“

[11] Nejvyšší správní soud v již citovaném rozsudku č. j. 5 Azs 223/2017 - 27, poznamenal, že pokud pro to nevyplnou před správním orgánem důvody, není třeba otázku zranitelnosti výslovně rozebírat. Pro nyní posuzovanou věc jsou rozhodné následující skutečnosti. Stěžovatel na otázku, jaký je jeho zdravotní stav odpověděl, že je zdravý a s ničím se neléčí, bolí ho na levé straně žeber z fotbalu. Stěžovatel byl vyšetřen, přičemž podle závěru lékaře bylo možné stěžovatele zajistit. Žalovaný tak učinil dostatečné kroky k ověření zdravotního stavu stěžovatele. Žalovaný byl upozorněn na informace z vězení v Německu, že u stěžovatele je riziko infekce a sebevraždy. Jednalo se o pobyt ve vězení víc než půl roku před zajištěním stěžovatele, stěžovatel přitom v řízení před žalovaným neuváděl, resp. ani nenaznačil, že jeho zdravotní stav by mohl být překážkou bránící jeho zajištění. Taková překážka nevyplývala ani z lékařského vyšetření. Žalovaná přitom vzala informace z vězení do úvahy na s. 6 napadeného rozhodnutí, když posuzovala, zda zdravotní stav stěžovateli nebrání ve vycestování. Za této situace nelze dospět k závěru o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalované z důvodu, že by nevyhodnotila zdravotní stav stěžovatele, resp. z důvodu, že se výslovně v napadeném rozhodnutí nevyslovila k otázce, zda je jedná o zranitelnou osobu, neboť konkrétní skutečnosti v době rozhodování žalované nenasvědčovaly tomu, že by aktuální zdravotní stav stěžovatele bránil jeho zajištění. Není důvodná ani kasační námitka, že by městský soud nahrazoval činnost žalované, městský soud reagoval na žalobní argumentaci, v níž stěžovatel poprvé začal tvrdit, že žalovaná měla vyhodnotit, zda není zranitelnou osobou. Městský soud taktéž reagoval na námitku, že žalovaná

pokračování

mohla stěžovatele ohrozit umístěním do zajištění, když konstatoval, že stěžovateli je možné v zajištění poskytnout dostatečnou lékařskou i psychologickou péči, a poukázal i na to, že stěžovatel se sám obrátil na policii se žádostí o pomoc s tím, že nemá kde bydlet a nemá ani na jídlo.

[12] Nejvyšší správní soud na závěr připomíná, že zdravotní stav má význam nejen pro posouzení, zda je vůbec možné zajištění stěžovatele, ale i pro posouzení realizovatelnosti samotného přemístění. Zevrubné ověření, zda je přemístění cizince do jiného členského státu realizovatelné (např. ze zdravotních důvodů – viz rozsudek SDEU ze dne 16. 2. 2017, ve věci C – 578/16 PPU, *C. K., H. F., A. S. proti Slovinské republice*) však probíhá až v samotném řízení o předání cizince (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2017, č. j. 5 Azs 223/2017 - 27). Je přitom povinností orgánů členského státu, který má provést přemístění, vyloučit jakoukoliv závažnou pochybnost týkající se dopadů přemístění na zdravotní stav dotyčné osoby a přijmout nezbytná opatření proto, aby k jejímu přemístění došlo za podmínek, které umožňují vhodným a dostatečným způsobem ochránit zdravotní stav této osoby.

IV. Závěr a náklady řízení

[13] Z výše uvedených důvodů se Nejvyšší správní soud ztotožnil s posouzením městského soudu, kasační stížnost neshledal důvodnou a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost zamítl.

[14] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované žádné náklady nad rámec její běžné činnosti nevznikly. Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud rozhodl, že žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti a žalované se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

[15] Odměnu a hotové výdaje zástupce ustanoveného usnesením městského soudu ze dne 18. 10. 2018, č. j. 4 a 89/2018 - 22, hradí podle § 35 odst. 9 s. ř. s. stát. Ustanovenému zástupci náleží v souladu s § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za jeden úkon právní služby učiněné v řízení o kasační stížnosti, tj. písemné podání ve věci samé, ve výši 3 100 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč za jeden úkon právní služby podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Zástupce stěžovatele je plátcem daně z přidané hodnoty, na náhradě na dani z přidané hodnoty mu přísluší částka 714 Kč. Náhrada nákladů za řízení o kasační stížnosti tedy činí celkem 4 114 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. března 2019

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu